

Хочу описати 1933 рік. Рік голоду.

Я сама уродженка у Вінницькій обл. Гайсинського р-на с. Бубнівка. Конечна - (дівоча Іванченко) Поліна Парфенівна. Народження 1908 року. Проживала в с. Бубнівці до 1932 року. В 1932 році у жовтні м-ці переїхала у Кам.-Подільську обл. (зараз Хмельницька обл.) с. Лісогірку [Лисогірка] Городоцького р-на. Там працював мій чоловік.

У 1933 році приходили голодні до мене діти, просити їсти, але я не бачила опуших ні дітей ні дорослих, а дуже виснажені. У 1933 році в червні м-ці я захотіла поїхати в Гайсинський р-н. с. Бубнівку, де жила моя мама, взяла 6 місячну дитину і 5-річну. Приїхала в свою хату, і що я там побачила.

Стою на подвір'ї, йде до мене моя мама, а позад неї везе чоловік тачанку, протягне 5-6 метрів і лягає. Я кажу щось кінь часто відпочиває. Моя мама каже, а ти не знаєш що він везе, у него з голоду помер 10-річний хлопчик, і він держав його 2 тижні, бо получав на него чирпак сачавиці і сам зїдав, коли хлопчик начав розкладатись, сусіди сказали що б він вивіз його на кладбіще то оце він зібрав його у мішок і везе, і з голоду падає.

Я начала плакати. Це був житель с. Бубнівки Руденко Павло. Сам він теж помер через неділю, раніш по померших звонили звони, то по 15-18 раз звонили на день, а то і не знали за деяких що померли, хіба запах почули, тоді йшли хто ще міг ходити і виносили на ряднах на тачанки і вивозили на кладбіще. Була організована бригада з с. Харпачки і ходили по хатах, і в кого що находили, то все забирали.

Прийшли до Кирила Осадчого, давай хліб, немає, вони начали шукати, знайшли квасолі 5-6 кг. Він схватив і висипав у діжку з водою, то його заставили вибрати і забрали. Він закопав мішок жита на огороді, з шпичками желязними пішли і знайшли і те забрали. От він і вся сім'я попухли і померли.

До мене прийшла дівочка років 7, яка похожа на старушку, і елі каже: дайте бурачка, я винесла її миску картошки і буряк, а вона каже: я не донесу, і елі це промовляє, знову наплакалась, до чого дожили люди.

Біля мене через огород жила бідна сім'я, я запитую сусіда, який з нею у межу жеве, як Яблонська Параска з дітьми жеве, а у неї був хлопець і дівчина. Дівчині років 18-19, а хлопцеві 16 років. Мені цей сусід Данило Реміняк каже, отак привикли голодувати, і так живуть. У мене вже всей огород скопали, хрону шукають, мабуть так і той хрін їх держить.

Але говорять люди, Яблонська закликає дітей до себе, каже зайди, дам борщу, але їм мами наказали, що б вони ні до кого не заходили. Її сестра жила на Ворошилівці, (це село Бубнівка перетинає річка Сіб, і по ту сторону назвали Ворошилівка, колись була Гицька). Там Яблонської жила сестра, в неї була дочка Онися 18 років, йшла на роботу і зайшла до тітки переночувати. Та її зарізала. Мама Онисі пождала 2 дні, Онисі немає з роботи, вона

до цієї сестри Яблонської приходить і каже: в тебе була Онися, не було каже, та каже обманюєш. Вона на піч, і засунолось рядно і вона побачила кров, і почала кричати, а та до неї і каже: я тебе уб'ю, вона вискочила надвір і почала кричати, близько там була сільрада.

Голова сільради прибіг на крик, вона каже зарізала мою дочку. Голова с/р. Пурдик до дверей, вона закрила, він до вікна, а вона його сапою, розрубала йому руку, він на хату вирвав пару сніпків і на горіща, скочив у сіни і побачив за дверима діжечку з мясом, а Онися порубана гарно, посолена і складена. Дочки Яблонської не було, носила в Ладизин холодець і ковбаси продавати, а що б було, то і маму Онисину були б зарізали. Їх забрали, стара померла ще у Гайсині, а від дочки був лист з Соловок, хлопець крав, і його забрали.

Полізли на горіща то знайшли одягу з 7 чоловік в лижаках позапихано. І ту дівочку, що я дала картошки, її з'їла. Сімя Каращенків, Степан з жінкою і двоє дітей, у них жила його сестра Марія, зарізав і поїли, але і самі всі вимерли. Ходили люди всі опухші, з ніг текло, і дуже неприємний запах йшов. Їли всякий буряк, качани з кукурудзи, товкли з буряком і отаке пекли, скільки, чи ракушки збирали по річках, їли собаки, коти, ну страшно.

У Ладизені був технікум сільського господарства, один студент, (так тоді звали) приніс з оцих качанів і буряну спечене в кармані, а воно розсипалось, він звідте ложкою почав вибирати і їсти, другий каже: дай мені, він набрав ложку і каже на. Той взяв і підніс до портрета Сталіна і сказав, бачиш, що ми їм, попробував би ти. Тут же був ще третій хлопець, пішов заявив і зараз забрали його і більше його ніхто не бачив.

Всього не можна описати, оце лише страшні факти описую Вам. Валялися люди як солома по вулицях. Я побула там три тижні і втікла. Як приїхала, то і чоловік мене не впізнав, вся в п'ятнах з переляку та з нервів, а в с. Немиринцях, де моя сім'я жила, це Кам-Подольський обл. Городок р-н не було так, голодні ходили, але не їли люди людей.

Всього неможна описати, та вже і трохи позабувалось, картина страшна пережита. Хто корову мав, то той вижив, але корову держав у хаті, де сам жив, бо крали і різали. Хто що мав з одягу, возили в Западну і міняли за хліб, а хто не мав корови і одягу, всі вимерли.

У 1947 році був голод, але не зрівняти з 1933 роком. Я коли доїла корову, то 6-7 дітей лижали в канаві і ждали, коли я видною, і зараз же в чашку розливали і поїла їх, це була сім'я Шатурської Рузі і Чайки Юлі, ну і багато приходили до мене, знали, що я завжди дам що маю, а головне, що корова була хороша, було чим ділитися. Потім Шатурська Рузя своїх 2 сина вивезла в Западну і кинула, їх забрали в детдом і вони ще в живих. Хто це бачив і переживав, то знає. Як на це дивилось руководство?

Зараз я живу в м. Бровари Київська обл. буд. N 300. кв 45
Конечна П.П. 24.ІІІ.89 р.